

Kompetence - Slovakiet

INDHOLDSFORTEGNELSE

- 1 Skal jeg anlægge sag ved en almindelig domstol eller ved en særlig domstol (f.eks. ved arbejdsretten)?
- 2 Hvis kompetencen ligger hos de almindelige domstole (dvs. det er de almindelige domstole, som behandler denne type sager), hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?
 - 2.1 Sondres der mellem lavere og højere førsteinstansdomstole (f.eks. distriktsdomstole og regionale domstole), og hvilken har i givet fald kompetence til at behandle min sag?
 - 2.2 Stedlig kompetence (er det retten i by A eller by B, der skal behandle min sag?)
 - 2.2.1 Hovedreglen om stedlig kompetence
 - 2.2.2 Undtagelser fra hovedreglen
 - 2.2.2.1 Hvornår kan jeg vælge mellem sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen) og en anden domstol?
 - 2.2.2.2 Hvornår skal sagen anlægges ved en anden domstol end sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen)?
 - 2.2.2.3 Kan sagens parter selv vælge en domstol, som ellers ikke havde været kompetent til at behandle sagen?
- 3 Hvis kompetencen ligger hos de særlige domstole, hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

1 Skal jeg anlægge sag ved en almindelig domstol eller ved en særlig domstol (f.eks. ved arbejdsretten)?

I princippet er de almindelige domstole kompetente i civile sager i første instans, dvs. i de fleste tilfælde distriktsdomstolen (*okresný súd*) (artikel 12 i den civile retsplejelov om kontradiktorisk procedure (*Civilný sporový poriadok*, CSP)) og i ekstraordinære tilfælde den regionale domstol (*krajský súd*) (artikel 31 i CSP). I visse tilfælde er det nødvendigt at henvende sig til en særlig domstol (se svar på spørgsmål nr. 3).

2 Hvis kompetencen ligger hos de almindelige domstole (dvs. det er de almindelige domstole, som behandler denne type sager), hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

Saglig kompetence defineres normalt som tildelingen af kompetence til at pådømme sager i første instans til forskellige typer domstole. Det betyder i praksis, at det afgøres, om det er en distriktsdomstol eller en regional domstol, der skal pådømme en sag i første instans. Som udgangspunkt har distriktsdomstolene kompetence til at behandle civile sager i første instans (artikel 12 i CSP). I visse ved lov fastlagte sager er det de regionale domstole, der træffer afgørelse i første instans (artikel 31 i CSP). Det grundlæggende kriterium for en rets kompetence er sagens art.

En retssag skal behandles ved en ret i første instans. Alle sager skal først behandles ved en ret i første instans. De forhold, der foreligger på tidspunktet for sagsanlægget, dvs. på den dag, hvor stævningen bliver indgivet til retten, er afgørende for fastlæggelsen af den saglige kompetence. Ændringer i disse forhold i løbet af sagen har ingen betydning for den allerede fastlagte saglige kompetence.

En rets saglige kompetence er en af de grundlæggende betingelser for, at retten kan udføre sit arbejde. En ret afgør, om denne betingelse er opfyldt i alle en retssags etaper og i alle instanser, så der ikke er grundlag for at rejse indsigelse mod rettens saglige kompetence. Hvis en ret finder, at den ikke har den fornødne saglige kompetence, har den pligt til at henvise sagen til en anden ret, som er sagligt kompetent. Retten underretter sagsøger herom. Hvis stævningen allerede er blevet forkyndt for sagsøgte, skal

retten endvidere underrette denne part om, at sagen er blevet henvist til en sagligt kompetent ret. Tvister om saglig kompetence kan kun opstå mellem en distriktsdomstol og en regional domstol, da højesteret (*Najvyšší súd*) ikke er sagligt kompetent til at behandle sager i første instans. En tvist om saglig kompetence mellem en distriktsdomstol og en regional domstol afgøres af højesteret, som er den højere retsinstans for begge i forbindelse med fastlæggelse af kompetence.

2.1 Sondres der mellem lavere og højere førsteinstansdomstole (f.eks. distriktsdomstole og regionale domstole), og hvilken har i givet fald kompetence til at behandle min sag?

I Slovakiets retssystem finder man et domstolssystem i tre niveauer: distriktsdomstole, regionale domstole og højesteret. Distriktsdomstolene har kompetence til at behandle civile sager i første instans (artikel 12 i CSP). De regionale domstole er kompetente i anden instans, hvilket betyder, at appeller af afgørelser truffet af distriktsdomstolene altid vil blive behandlet af de regionale domstole. Tvister, som udspringer af en abstrakt prøvelse i forbrugersager, er en undtagelse fra denne regel, idet det er de regionale domstole (den regionale domstol i Bratislava, den regionale domstol i Banská Bystrica eller den regionale domstol i Košice), der pådømmer sådanne sager inden for deres retskreds som ret i første instans (artikel 31 i CSP).

2.2 Stedlig kompetence (er det retten i by A eller by B, der skal behandle min sag?)

Den stedlige kompetence er reguleret i den civile retsplejelov om kontradiktorisk procedure og den civile retsplejelov om ikkekontradiktorisk procedure (*Civilný mimosporový poriadok*, CMP). Bestemmelserne om stedlig kompetence afgør, hvilken ret i første instans, dvs. hvilken specifik ret blandt de domstole, der er stedligt kompetente, der skal behandle og pådømme en sag. I de gældende retsfor skrifter sondres der mellem almindelig stedlig kompetence og særlig stedlig kompetence. Ved fastlæggelsen af en rets stedlige kompetence undersøges det først, om den har særlig stedlig kompetence. Er dette ikke tilfældet, er det den almindelige stedlige kompetence, der gælder. Den stedlige kompetence kan også være valgfri (alternativ/fakultativ kompetence) eller eksklusiv (enekompetence). Hvis den stedlige kompetence er valgfri, kan sagsøger vælge, om han vil anlægge sagen ved den almindelige domstol, hvor sagsøgte har værning, eller ved en anden ret, der fremgår af CSP. I forbindelse med stedlig enekompetence ligger det fast, i hvilke sager det er en anden ret end den almindelige domstol, hvor sagsøgte har værning, der er stedligt kompetent. Det betyder, at det er en bestemt ret, der er kompetent, uanset om det er en anden ret end den almindelige domstol, hvor sagsøgte har værning, og uanset om det normalt ville have været muligt at vælge en ret i den pågældende sag.

2.2.1 Hovedreglen om stedlig kompetence

Kontradiktoriske sager

Ifølge bestemmelserne i CSP er den almindelige domstol, hvor sagsøgte har værning, altid stedligt kompetent, medmindre andet er fastsat (artikel 13 i CSP).

Den almindelige domstol, hvor en fysisk person har hjemting, er retten på det sted, hvor personen har fast bopæl (artikel 14 i CSP).

Den almindelige domstol, hvor en juridisk person har hjemting, er retten på det sted, hvor den juridiske person har hjemsted (artikel 15, stk. 1, i CSP). Den almindelige domstol, hvor en udenlandsk juridisk person har værning, er retten på det sted, hvor den udenlandske juridiske persons afdeling i Slovakiet ligger (artikel 15, stk. 2, i CSP).

Hvis ikke det er muligt at fastslå, ved hvilken almindelig domstol en person har hjemting, er den almindelige domstol retten på det sted, hvor den fysiske eller juridiske person havde sin sidste faste bopæl eller sit sidste hjemsted i Slovakiet. Er det stadig ikke muligt, er den kompetente ret retten på det sted, hvor personens aktiver befinder sig (artikel 16 i CSP).

Staten har hjemting ved retten på det sted, hvor det forhold, der ligger til grund for et krav, opstod (artikel 17 i CSP).

Ikkekontradiktoriske sager

I ikkekontradiktoriske sager (artikel 3 i CMP) er det en ved lov fastlagt ret, der er stedligt kompetent. Hvis ikke det er muligt at fastlægge den stedlige kompetence på denne måde, er det den almindelige domstol, hvor sagsøger har hjemting, der er stedligt kompetent.

2.2.2 Undtagelser fra hovedreglen

2.2.2.1 Hvornår kan jeg vælge mellem sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen) og en anden domstol?

Alternativ kompetence (en ret, der kan vælges) betegner sagsøgers ret til at vælge en ret, der er kompetent i henhold til artikel 19 i CSP, i stedet for den almindelige domstol, hvor sagsøgte har hjemting. Ud over den almindelige domstol, hvor sagsøgte har hjemting, er følgende domstole ligeledes kompetente:

- a) den ret, i hvis kreds sagsøgtes arbejdsplads ligger, jf. sagsøgtes ansættelseskontrakt
- b) retten på det sted, hvor et forhold, der gav anledning til et erstatningskrav, opstod

c) retten på det sted, hvor en sagsøgt juridisk persons afdeling ligger, hvis tvisten vedrører den pågældende afdeling

d) retten på det sted, hvor sagsøger, som er en forbruger, har fast bopæl, hvis tvisten er en forbrugertvist, eller hvis sagen vedrører en tvist om forbrugervoldgift

e) retten på det sted, hvor sagsøger har fast bopæl eller hjemsted, eller, hvis der er tale om en udenlandsk juridisk person, retten på det sted, hvor sagsøger har sin organisatoriske enhed, hvis der er tale om en tvist vedrørende bekæmpelse af forskelsbehandling.

2.2.2.2 *Hvornår skal sagen anlægges ved en anden domstol end sagsøgtes hjemting (ifølge hovedreglen)?*

Enekompetence i **kontradiktoriske sager** betyder, at sagsøger er forpligtet til at vælge den ret, der er kompetent ifølge artikel 20 i CSP, i stedet for den almindelige domstol, hvor sagsøgte har hjemting. Det betyder, at den ret, der i nedenstående tilfælde er stedligt kompetent til at behandle tvister, er retten:

a) på det sted, hvor den faste ejendom ligger, i en tvist om en tinglig rettighed over fast ejendom

b) på det sted, hvor arvesagen verserer, i en tvist vedrørende en arvesag

c) på det sted, hvor tvangsfuldbyrdsessagen verserer, hvis tvisten er opstået som følge af sagens særlige art

d) på det sted, hvor konkurs- eller gældssanerings sagen verserer, hvis tvisten er opstået som følge af sagens særlige art, med undtagelse af sager vedrørende opgørelse af ægtefællers udelelige formue

e) på det sted, hvor voldgiftsstedet ligger, hvis sagen vedrører en tvist i forbindelse med en voldgiftssag, med undtagelse af voldgift i sager om forbruger aftaler. Hvis voldgiftsstedet ligger uden for Slovakiet, er retten på det sted, hvor sagsøgte har fast bopæl, eller hvor sagsøgtes hjemsted eller organisatoriske enhed ligger, hvis der er tale om en udenlandsk juridisk person, kompetent til at behandle sagen. Hvis ikke sagsøgte har fast bopæl i Slovakiet, eller hvis ikke sagsøgtes hjemsted eller organisatoriske enhed ligger i Slovakiet, hvis der er tale om en udenlandsk juridisk person, er retten på det sted, hvor sagsøger har fast bopæl, eller hvor sagsøgers hjemsted eller organisatoriske enhed ligger, hvis der er tale om en udenlandsk juridisk person, kompetent til at behandle sagen.

Enekompetence i **ikkekontradiktoriske sager** betyder, at følgende domstole er kompetente i stedet for de almindelige domstole:

I en sag om **et ægtepars skilsmisse** er den stedligt kompetente ret retten på det sted, hvor ægteparret havde sin sidste fælles bopælsadresse, under forudsætning af at mindst en af ægtefællerne stadig bor i den pågældende retskreds. Ellers er den stedligt kompetente ret den almindelige domstol, hvor den ægtefælle, der ikke har anlagt sagen, har hjemting. Hvis ikke det er muligt at fastlægge domstolskompetencen på denne måde, er det den almindelige domstol, hvor sagsøger har hjemting, der er kompetent (artikel 92 i CMP).

I en sag om **et ægteskabs ugyldighed** eller **omstødelse** er den stedligt kompetente ret retten på det sted, hvor ægteparret havde sin sidste fælles bopælsadresse, under forudsætning af at mindst en af ægtefællerne stadig bor i den pågældende retskreds. Ellers er den stedligt kompetente ret den almindelige domstol, hvor den ægtefælle, der ikke har anlagt sagen, har hjemting. Hvis ikke det er muligt at fastlægge domstolskompetencen på denne måde, er den kompetente ret den almindelige domstol, hvor en af ægtefællerne har hjemting (artikel 101 i CMP).

I sager vedrørende **retsbeskyttelse af mindreårige** er den stedligt kompetente ret retten på det sted, hvor den mindreårige har bopæl, som aftalt mellem forældrene eller på anden vis i henhold til loven ved sagens indledning (artikel 112, stk. 1, i CMP).

I sager om **adoption** er den stedligt kompetente ret retten på det sted, hvor barnet har bopæl, som aftalt mellem forældrene eller på anden vis i henhold til loven ved sagens indledning. Hvis ikke der er en sådan ret, er det retten på det sted, hvor barnet opholder sig, der er kompetent til at behandle sagen (artikel 136 i CMP).

I sager vedrørende en persons **evne til at optræde som part i en retssag** er den stedligt kompetente ret retten på det sted, hvor den pågældende har bopæl (artikel 232 i CMP).

I sager om, **hvorvidt det er tilladt at indlægge og tilbageholde en person på et hospital**, er den stedligt kompetente ret retten på det sted, hvor hospitalet er beliggende (artikel 252 i CMP).

I sager om **udpegelse af en formueforvalter** er den stedligt kompetente ret retten på det sted, hvor den berørte fysiske person har bopæl. Hvis ikke der er en sådan ret, er det retten på det sted, hvor den fysiske person har sine aktiver (artikel 273 i CMP).

I sager vedrørende **dødsattester** er den stedligt kompetente ret den almindelige domstol, hvor den person, der er omfattet af dødsattesten, ville have hjemting (artikel 220 i CMP).

I sager vedrørende **arv** er den stedligt kompetente ret retten på det sted, hvor:

- a) testator havde fast bopæl på dødstidspunktet
- b) testators aktiver befinder sig, medmindre kompetencen kan fastlægges ifølge punkt a)
- c) testator døde, medmindre kompetencen kan fastlægges ifølge punkt a) eller b) (artikel 158 i CMP).

I efterfølgende arvesager er den stedligt kompetente ret den ret, der afsluttede arvesagen (artikel 159 i CMP).

Hvis en mindreårig arvings handling skal godkendes af en ret i forbindelse med en arvesag, er det den ret, der behandler arvesagen, som er kompetent til at godkende handlingen (artikel 160, stk. 1, i CMP).

I sager vedrørende **deponering hos en notar** er den stedligt kompetente ret retten på det sted, hvor den notar, der opbevarer pengene, genstandene eller værdipapirerne, har hjemsted (artikel 334 i CMP).

I sager vedrørende en **retsafgørelse om erstatning af et mistet værdipapir udstedt af en bank eller af en udenlandsk banks filial** er den stedligt kompetente ret retten på det sted, hvor banken eller den udenlandske banks filial har hjemsted. Ellers er det den almindelige domstol, hvor sagsøger har værneting, der er kompetent i sager vedrørende en retsafgørelse om erstatning af et dokument. Hvis ikke den almindelige domstol, hvor sagsøger har værneting, ligger i Slovakiet, er den kompetente ret retten på det sted, hvor betalingsstedet ligger (artikel 311 i CMP).

2.2.2.3 Kan sagens parter selv vælge en domstol, som ellers ikke havde været kompetent til at behandle sagen?

Nej.

3 Hvis kompetencen ligger hos de særlige domstole, hvordan finder jeg så ud af, hvilken en jeg skal henvende mig til?

De særlige domstoles kompetence fastlægges i artikel 22-33 i CMP. Der findes navnlig særlige domstole med kompetence i forbindelse med:

- a) sager om veksler og checks
- b) arbejdsretlige tvister
- c) sager om konkurs og gældssanering
- d) tvister vedrørende industriel ejendomsret
- e) tvister vedrørende illoyal konkurrence og tvister om ophavsret
- f) tvister, som udspringer af økonomisk konkurrence
- g) tvister vedrørende voldgiftssager
- h) tvister, som udspringer af børsaftaler
- i) tvister om fastslåelse af en aftales, koncessionskontrakts eller rammeaftales ugyldighed
- j) tvister, som udspringer af en abstrakt prøvelse i forbrugersager
- k) tvister vedrørende erstatning for nukleare skader
- l) sager vedrørende sikrende retsmidler i civile sager, i hvilke der er afsagt kendelse i andre EU-medlemsstater.

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 14/01/2019